

MENS, LAAT GROEIEN

Louis le Roy is wild op de natuur

STERDAM - We zijn een tulpenveldjesminnend volk; we zijn van orde en netheld, van keurig aangeharkte tuinen, plantsoenen met rechthoekige, gladgeschoren grasmatten, blinkende bloembedden en een paar gesnoeië boompjes. Het verschilt wat wij in het planologisch jargon 'de voorziening' noemen, in niets van de eentonigheid van de stedenbouw met zijn monotone flatgebouwen, gespeend ledere variatie.

„Het natuurlijke ons 'groen' er beschreef we nauwelijks; het is het resultaat van de eeuwenlangdurig van de mens om de natuur zijn hand te zetten.

„In heel Europa kent men rechte lijnen die vlakken. In heel Europa moeten maken voor cultuurplanten, enorme landbouwvlakken waar slechts één gewas of één soort wordt gekweekt, keurig en rij. Monocultures die de staat stellen zo veel mogelijk kort mogelijke tijd te produce-

zijn er in overvloed. Wat de boer en de boshouwer moeten doen om te beletten dat de natuur zijn vrije loop neemt, volgt de stadsmens klakkeloos het de natuur in de steden vertoont hetzelfde uniforme patroon. Op een paar plaatsen begint nu 'het begrip door te dringen, dat we juist in die gebieden, die voor ons geen economisch nut hebben, de tuin, de natuur weer de kans moeten geven zich volgens zijn eigen orde te ontwikkelen.

Contrast

In en om Heerenveen liggen twee proefterreinen waar getracht is de mens weer in contact te brengen met de natuur en een contrast te vormen met de monotone stedebouw. Deze 'wilde' tuinen zijn aangelegd door Louis G. le Roy. Op wereldniveau verscheen een boek, waarin hij zijn gedachten uiteenzet over onze houding tegenover de natuur en waarin hij een aantal aanwijzingen geeft hoe van de mens op de natuur

het wel zou moeten. Het boek heet

wegen en het ontginnen van bos. Een benadering die erkent dat de aarde niet onuitputtelijk is en dat er een mentaliteitsverandering nodig is, opdat onze kindskinderen niet geconfronteerd zullen worden met de geëvalueerde waarde van een wereld die hun erfdel is.

Niet Spitten

In de dynamische benadering van Louis le Roy moet de arbeidsinbreng van de mens tot nul worden teruggebracht. Alleen in het begin mag de mens de natuur begeleiden. Daarna moet hij zich terugtrekken, met zijn machines. Het enige gereedschap wat gebruikt mag worden zijn een spade, een zaag en een snoeischaar. Een spade om bomen te planten. Niet om te spitten. Spitten is schadelijk voor de grond, het verwoest dat deel van de aardlaag, waar de activiteit van insecten en bacteriën het grootst is.

Schroffelen is taboe om dezelfde reden en omdat het de aarde verstult waardoor de grondwaterkanalen verstopt raken. Met de zaag mogen alleen planten die geen functie meer hebben omgezaagd worden. Verwijder ze echter niet; ze vormen de natuurlijke voedingsbodem van de aarde. Hetzelfde geldt voor bladeren, waaruit de natuur weer hoogmoedzakelijk organisch materiaal vormt. Met de snoeischaar mogen in de weg hangende takken afgeknippt worden. Gnoj ook die niet in de vulhuisbak, maar verklein ze en strooi de resten uit over de grond.

Relief

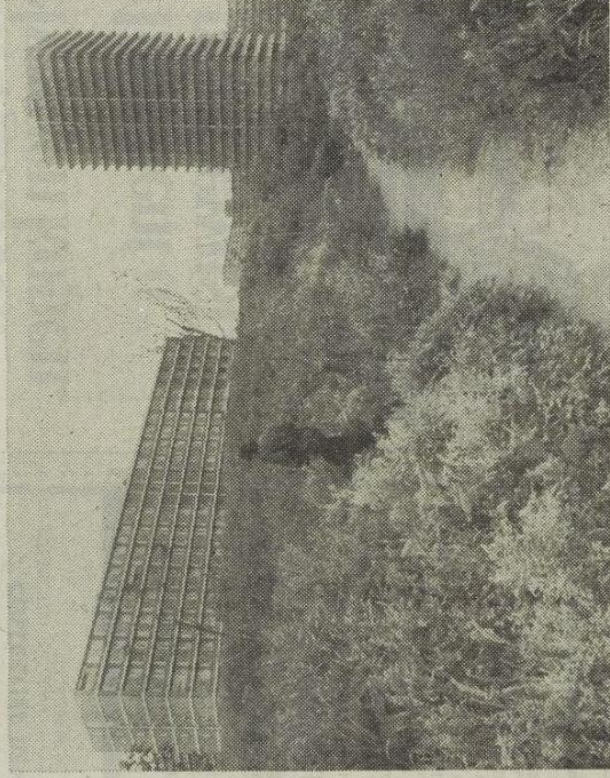
Breng zo veel mogelijk reliëf aan in de tuin, met afbraakmateriaal

Louis le Roy: „We maken ons allen schuldig aan milieuvontreiniging. Voor mijn boek moesten ook bomen gekapt worden. Maar die had ik zelf geplant.”

„Natuur uitschakelen, natuur inschakelen". Het beoogt een waarschuwing te zijn tegen onze super-economische maatschappij; een knuppel in ons betonnen hoenderhok, waarin de wetenschap denkt alles te kunnen leiden.

De grondgedachte van het boek is: laat groeien wat groeit, beperk het menselijk ingrijpen tot het allerminst zakeijkste, de natuur ordent zichzelf. Een dynamische benadering van de natuur, in tegenstelling tot de statische waarvan de mensheid tot nu toe is uitgegaan, met het aanleggen van

De heemtuin in Ommeoord, voorbeeld van een naar de ideeën van Le Roy aan te gelegde tuin.

het natuurlijk systeem geblokkeerd is.

Louis le Roy heeft zijn gedachten in een twaalfdelig uitgangspunten vastgelegd. Samen vormen zij een natuurvisie, die erkent, dat de mensheid in de toekomst een stap terug moet doen, naar een meer besloten vorm van economie.

Bufferzones

Louis le Roy wil die besloten economie realiseren in bufferzones die de steden omsluiten. Daar moet de mens volgens hem weer in contact met de natuur komen. In Heerenveen heeft hij een begin gemaakt met dit plan: een botanische wal die vanuit het bos tot in het centrum van de

stad doordringt. Of veel andere plaatsen zijn voorbeeld zullen volgen is de vraag. We zijn er niet volkje.

„Dat blijkt uit het milieuganzebord: „U heeft het onkruid tussen de steunen verwijderd. Keurig. Ga vier plaatsen vooruit." Het blijkt ook uit de haast waarmee na de twee stormen die de Nederlandse bossen deden, de omgevallen bomen weg werden gehaald. Men had ze moeten laten liggen, zegt Louis le Roy. Een omgewaait boom hoort bij de natuur en helpt de grond aan noodzakelijke organische stoffen. Het is niet gebeurd.

De wereld gaat aan vlijten onder. Louis G. le Roy, 'Natuur uitschakelen, natuur inschakelen', Uitg. Arkh-Hermes.

RUUD WEVER